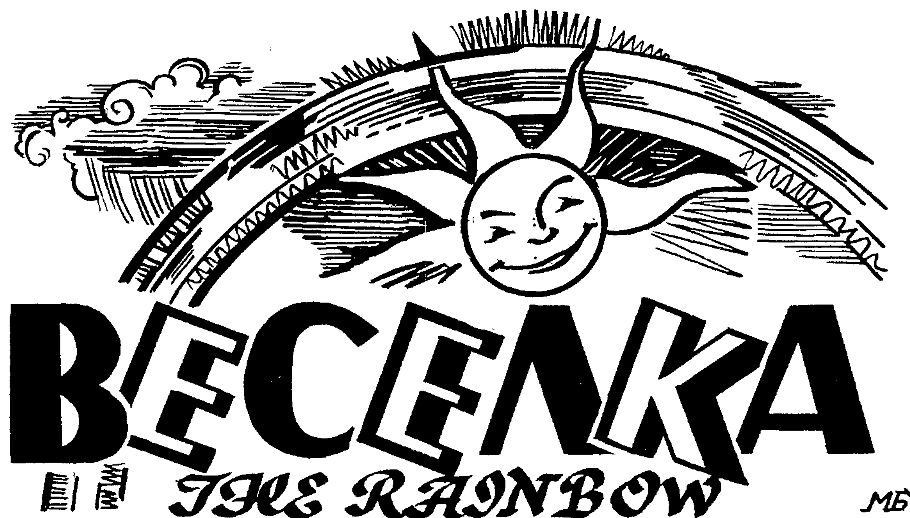

"SVOBODA" — SECTION II

журнал для української дітвори.

Рік I. 15-го вересня 1954 Ч. 1.

НАШ ЖУРНАЛ

По бурі, по зливі веселка на хмарі —
І діти щасливі біжать на поріг:
„Веселка! Веселка!" І з радістю впарі
Лунає дитячий захоплений сміх.

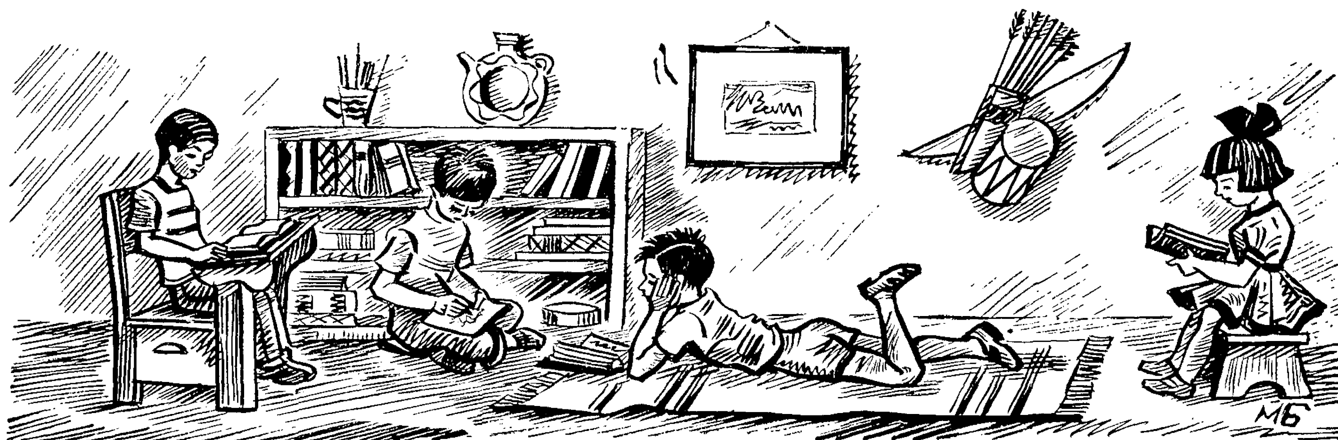
Та літо минає, і Сонечко в'яне,
На небі безкраїм веселки нема,
Лиш Осінь снує - розстилає тумани,
А завтра настане холодна Зима.

І раптом — хороша, бадьора хвилина:
Іде листоноша, „Веселку" несе,
І рідний журналик вітає дитина
Із радісним серцем і щиро, як все.

Які тут казки, загадки і розмови!
Які образки! Гей, читайте всі враз!
Не з барв, а зі слів, мов із квітів Дніпрових,
„Веселка" ця виткана, друзі, для вас.

Прийміть оту мову дідів незабутих,
Барвисту, чудову веселку степів —
Це мова країни, що нині ще в путах,
А завтра співатиме вільний свій спів.

Р. З.

ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ

Оце сьогодні приходить до Вас перше число „Веселки", Вашої дитячої газетки. Веселка — це одне з найкращих явищ природи. По бурі веселка сміється до Вас усіма своїми чудовими барвами, і хто тільки погляне на неї, також усміхається.

Ось тому й називається Ваш журналик „Веселка", щоб його з Вами завжди з'єднували усміх і радість. Дай Боже, щоб „Веселка" була для Вас щомісяця радісним гостем і щоб розсівала радість у Ваших серцях! Цю радість буде приносити Вам „Веселка" у своїх казках, оповіданнях, сценках, віршах, образках, загадках і інших розвагах. Читайте їх пильно і разом з тим пізнавайте свою рідну, запашну мову, мову Ваших предків, мову Українського народу.

Разом з радістю „Веселка" обдарує Вас досвідом і знанням, що так дуже потрібні кожній людині. „Веселка" розкаже Вам, чому всі люди повинні бути добрі і чесні, вірні Всевишньому Богові, своїй святій Церкві і своїй Рідній Землі.

Пишіть, дорогі друзі, листочки до своєї подруги „Веселки" про своє життя, працю й науку, розкажіть їй, що Вам у ній подобається, і що Ви ще хотіли б у ній прочитати. Просіть своїх батьків і виховників, щоб і вони ділились із редакцією своїми завваженнями та порадами. Тільки при такій співпраці „Веселка" зможе задовольнити всі Ваші бажання і стати такою, як Ви хочете.

Редакція „Веселки"

TO OUR FRIENDS

Dear Friends:

This is the first number of your Ukrainian Juvenile Magazine. It will appear once a month. It is published in Ukrainian for children of Ukrainian parents. In case you do not know the Ukrainian language, ask your parents, uncles, aunts and friends to read the Magazine to you and explain its contents. We are sure you will enjoy it.

Still we want you to read in Ukrainian. It is a beautiful and expressive language. It will help you to learn about the Ukrainian great men and women, about the world-famous Ukrainian Kozaks. You will read wonderful tales, stories and fables which make Ukrainian literature so rich.

In a word, you will become acquainted with all the richness and beauty of your Ukrainian background and heritage.

In all your problems regarding *"Veselka"* — which means *The Rainbow* — write to us and we will be glad to help you.

ДО ШКОЛИ!

Останній день вакацій,
Мов свічка догорів —
Готуйтеся до праці,
Маленькі школярі!

Збирайтеся до школи
Веселі, не сумні,
Шукайте щастя-долі
В науці, у знанні.

Наука дасть вам силу
Добитись до мети
І Батьківщині милій
В потребі помогти.

Роляник

ШКОЛЯРКА

**Вранці не просплю ніколи —
Я не знаю, як комусь,
А мені іти до школи,
Мов на гулянку якусь.**

**Встану, вмиюсь, помолюся,
Бачу — йти ще не пора;
Мамі в хаті напрошуся
Щось таке поприбирать.**

**Чи посудину помити,
Чи долівку замести —
Чи сходити до крамнички
Щось купити й принести.**

**От і всі труди ранкові!
З'їм сніданочок легкий,
Маю звечора готові
В торбі зошити й книжки!**

**„З Богом! — скаже мама ніжно. —
Не лінуйся ж там, дивись . . ."
А мені це слухать смішно:
Все те саме . . . як колись!**

**Я вже в школі третю осінь,
Знаю все, чого там вчать,
А для мами я ще й досі
Мов мале якесь дівча!**

**Вийду з хати, подруг стріну,
Поспішаємо гуртком,
Хоч і знаєм: неодмінно
Прийдем ще перед дзвінком.**

**В школі скоро день минає,
В школі скоро дні летять . . .
Хоч багато я вже знаю,
Завтра більше буду знать!**

О. Кобець

Тарасик БУЛЬБАСИК іде до школи.

Ілюстрації М. Бутовича

Як перший раз я мав іти до школи,
То зі страху тряслися в мене поли,
Від блюзи навіть ґудзик відірвався —
Чому, не знаю — певно, теж боявся.
І серце в мене тріпалось, тремтіло —
Ну, що ж, невчене та й не розуміло!
Признатись вам — я був пестій, нівроку,
Ніде без мами не зробив ні кроку —
Чи мама йшли в гостину, чи в крамницю,
Держався завжди міцно за спідницю,
Тож між дітьми я звався „реп'яшок,
Що зачепивсь за мамин хвартушок.

Як я почув від дядька від Миколи,
Що вже пора іти до школи,
Що з мамою вже треба розлучитись,
То й серце, наче, перестало битись,
І страх такий потис мене кліщами,
Що я схопився і утік ... від мами.
Зійшов по сходах, вийшов на завулок,
Дивлюсь — порожня бочка! Є притулок!
Мов кіт, у бочку тихо я вмостився,
Для непознаки торбою укрився.
Сиджу собі і жду, що далі буде.

Загув мотор, заговорили люди,
Хтось підійшов, на сховок глянув мій —
„Тут повно сміття — заберіть мерщій!"
Два дужі хлопи бочку ухопили ...
„Стривайте, дяді!" — крикнув я щосили.
„Тут хлопець є! — смітяр здивувався, —
Ти що тут робиш?"
„Я ... я ... тутки ... грався ..."
Дядьки сміються, хвать мене за руки,
І я із бочки виліз без принуки.
„У бруді, — кажуть, — хлопче, не купайся,
Ти вже великий, в школу вибирайся!
А то матусі й татові на злість
Великий щур тебе у бочці з'їсть".

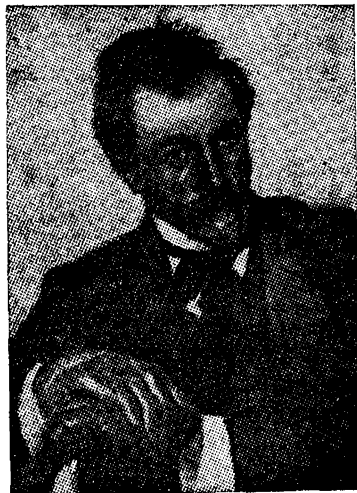
Поїхали дядьки зі сміттям в поле,
А я ще раз ховаюся від школи.
Зайшов в садок сусідки Катерини
І сів тихенько за кущем малини.

Та, мов на те, сусідка вийшла з хати
З вужа квітки на грядці підливати,
Пустила струм води й на кущ —
І в тую мить я мокрий став, мов хлющ.
Тече з штанят, із носа, з вух тече,
А тітка поливає ще і ще...
Мов на пружинах, скочив я на ноги —
Стара сусідка крикнула з тривоги,
Бігцем щосил пустилася до хати —
Та й я з садочка мусів утікати.
Ішли завулком мама до крамниці:
„Ти, сину, що? Які у тебе лиця?
Дивись, які забруднені штанята!
Ну, маєш щастя, що нема ще тата!"
Взяли мене, умили, перебрали —
„Тепер у школу підемо!" — сказали.
„Мамуню милі, — я почав проситись, —
Чи не могли б і ви зі мною вчитись?
В тій самій лавці разом ми б сиділи
І, якби я чого не вмів, то ви б уміли".
Та мама кажуть: „Так не може бути!
Про пестощі вже, сину, час забути!
До школи я тебе водити буду,

(Закінчення на стор. 12)

СПОМ'ЯНІМО НАШОГО ПОЕТА

Напевне не одне з вас, діти, чуло і вміє напам'ять гарний віршик про хлопчика, що „взувся в чобітки, одягнувся в кожушинку, сам запрягся в саночки і поїхав по ялинку". Не одне з вас скаже: та ж це „Ялинка" писав її поет Олесь. Не тільки „Ялинку", але чимало інших гарних віршів, казок і п'єсок написав Олесь-Кандиба для українських діток. Дуже цікаві його п'єси-казки для дитячого театру, як от „Івасик Телесик", „Лисичка, Котик і Півник", „Солом'яний бичок", „Кирило Кожум'яка" і інші. Особливо любив Він молодших діток і тому написав для дитячих садків сценки „Бабусина пригода", „Бабуся в гостях у Ведмедя", „Ведмідь в гостях у Бабусі", написав теж віршове оповідання „Грицеві курчата".

Одначе найкращий подарунок, яким обдарував О. Олесь українських дітей і молодь — це прегарна віршована історія княжої України п. з. „Княжі часи".

Олександер Олесь народився і довго жив на Україні, але покинув рідний край, коли запанував там московський большевизм. Помер Поет на чужині, в чеській Празі, десять років тому.

О. Олесь

ДИТИНСТВО КНЯЗЯ СВЯТОСЛАВА

**Тихо лине рік за роком,
Підростає Святослав,
Вже він має лук і стріли,
Вже й меча собі придбав.**

**Прибіжить на стайню часом,
На коня — і в степ летить,
Не натішиться вояцтво,
Серце матері тремтить.**

**У своєму товаристві
Він давно за ватажка,
Хай хтонебудь не поцілить
В саму шию будяка, —**

**Одбере меча і лука
І не візьме на війну:
Хай, мовляв, ще дома вчиться
Боронити сторону.**

О. Олесь

КНЯГИНЯ ОЛЬГА - МАТИ

**Ніч майова, українська,
Світло місячне тремтить.
Все заснуло. Тільки Ольга
Над колискою не спить.**

**Над дитиною схилилась,
Сон рожевий зовучи:
„Спи, мій сину, спи маленький,
Треба спати уночі".**

**Та яким же неслухняним
Народився мій синок!
Ні сповивачів не любить,
Ні шовкових пелюшок.**

**Знову рученьки згинає —
Наче стримує коня . . .
Спи, моє мале зернятко,
Спи, пташинонько моя!**

**Соне, соне, срібнокрилий,
Не жахай страхами ти,
А на віченьки дитячі
Тихим ангелом злети,**

**Поведи його за руку
На заквітчані степи . . .
Знов прокинувсь! . . Святославе!
Заспокійся, тихо спи . . .**

**Ллється місячне проміння,
Над землею ніч летить.
Все заснуло. Тільки Ольга
Над колискою не спить.**

ОСТАННІ УСМІХИ ЛІТА В УКРАЇНІ

Українські дівчатка на Київщині втішаються над річкою лагідним промінням осіннього сонця. Біля дівчат плавають качки.

(Фото з альбому М. Борецького „Любіть Україну").

Володимир Бандурак

КОЗАЦЬКА ДИТИНА

Оповідання з козацької бувальщини

ПЕРШИЙ РОЗДІЛ

Колись давно з кримських степів набігали на землі України татари, грабили й палили села, старих і малих убивали, а молодих і здорових забирали в полон-ясир. Українці береглися перед татарами, як могли, а в небезпеці завзято оборонялися. Вони ставили скрізь у степу сторожові „фігури". Це були високі стовпи, закопані в землю. На них вдень і вночі сторожили вартові. Коли вартовий доглянув татарський загін, запалював смоляну бочку на тривогу. Як інші вартові бачили вогонь або дим, зараз підпалювали свої „фігури". Це був знак для людей цілої околиці, що наближається лютий ворог. Люди втікали з сіл і ховалися по болотах, очеретах або лісових яругах.

Страшні то були часи. Коли хлібороб виходив орати свою ниву, він мусів мати з собою і зброю. Горе тому, кого беззбройного застукали в полі татари. Тоді прощай, рідний краю, навіки!

***

У глибокому яру над потоком, що вився гадюкою між густою ліщиною, ховалося невеличке село Михайлівка. Даремний труд — шукати сьогодні цієї оселі. По ній тепер і сліду немає... З нею сталось те, що з сотнями інших осель: хижа рука татарина змела з поверхні землі багату слобідку[1], лишаючи тільки купу згарищ.

Колись Михайлівка була гарним заможним селом. Білі хатки, ліплені з глини і криті очеретом, стояли рядком у густих вишневих садках. Кругом села стояв високий частокіл, зарослий густою терниною і колючою шипшиною. У частоколі в двох місцях були прорубані ворота. За валом лежав глибокий рів, напущений водою. Звідси, з-поза валів можна було оборонятися перед нападом татарви. З північної сторони оселі стояв стіною дрімучий ліс, природний захист перед нападом. Сюди, в лісові нетрі, втікали мешканці села, коли поблизу в степу майоріли гостроверхі татарські шапки.

На щастя, Михайлівка лежала далеко від татарського шляху, і до цього часу її обминала лиха година. Михайлівці жили сливе безжурним життям.

Край села під лісом стояла невеличка хатина. Біля неї пишався рясний садок, вкритий навесні буйним білим цвітом. У садку гула бджола. Тут була пасіка.

У хатині під лісом жила стара козацька сім'я Панасів. Головою роду був старий сивоголовий дід, Клим Панась. Замолоду він козакував, був на Січі, ходив з козаками в походи на турецькі та татарські міста визволяти хрищений люд з тяжкої неволі. П'ять років у турецькій неволі пробув, але якось щасливо вернувся на рідну землю. Тяжка неволя виснажила молодечу силу. Клим кинув Січ, оселився в Михайлівці, одружився і зажив тихим родинним життям. Та не довго йому судилося безжурне життя... На п'ятому році померла Климова жінка, лишаючи йому малого синка, Трохимка. Минали дні за днями, роки за роками. Не зчувся старий Клим, як і Трохима одружив і передав йому господарство. Сам розвів гарну пасіку й пасічникував. Це було його улюблене заняття.

Часто-густо забігав до діда в пасіку малий унук, Пилипко. Клим частував його солодким медом. Пилипко любив діда. Бувало, сидить хлопчина під крислатою грушею, смакує солодкий медок, а там: — Розкажіть, дідусю, про козаків! Ви так гарно розказуєте.

Ілюстрація М. Бутовича

Дід усміхнеться під вусом, поправить щось коло вулика та й каже:

— Та ж я тобі вже розказував, синку... Ти ж чув...

— Ще, ще, дідусю! — просить Пилипко.

У садку вітерець ледь-ледь похитує гілками дерев. Сонце сяє, бджола гуде, пташки щебечуть, а дід, закуривши люльку, оповідає про Україну, про Січ, про гетьманів, про татарську й турецьку неволю. Пилипко сидить, мов заворожений, і не рухнеться. Великими синіми, мов небо влітку, очима дивиться на діда. Перед ним, мов живі, з'являються картини козацьких боїв з татарами. Хлопчик ніби справді чує брязкіт щабель, галакання татарви, плач невільників... У діда гасне люлька, але він того за оповіданням не помічає... Снується тонка нитка спогадів, наче шовкова пряжа бабиного літа[2]...

Дід і внук замріялись. І не зчулись, як вечір чорним рядном огорнув село.

(Закінчення на стор. 7)

А. Лотоцький

ВЕЛИКИЙ ДУХ УКРАЇНИ

— З вашого Івасика, вельможний пане, буде колись великий муж. Він розумник і до книжок охочий дуже, — говорив новий домашній учитель Семен Кульчицький до пана Степана Мазепи.

— Це мене дуже тішить, — відповів пан Степан. — Дай то Боже, щоб із нього були люди! Я, пане добродію, теє, не пожалую видатків на його освіту. Тільки не забувайте, пане Семене, що він і козак та й треба йому і лицарський „куншт"[1] знати.

— І до цього не треба його заохочувати. Він уже тепер орудує шаблею, як запорожець, — хвалив малого Івасика вчитель.

— Ну, то й гарно! — відповів пан Степан.

Дім Мазепів був славний на всю Білоцерківщину, а то й далі і багатством і трудящістю, а ще більше замилуванням у науках. Пан Степан мав у себе чималу книгозбірню рукописних і друкованих книг навіть латинською та грецькою мовами. Радо у вільних хвилинах зачитувався в них. Тож не диво, що й малий Івась був охочий до книжок.

Івасеві щойно дванадцятий рік, а вже латинські книжки гладко читає і пише по-латині без помилок. Ось минулого року, на третій день Різдвяних свят, на св. Стефана, сам уложив з нагоди батькових іменин побажання по-латині, та ще й віршем.

Пильно вчився малий Івась. Батько не жалів витрат на синову освіту. Як скінчив він школи в краю, послав пан Степан сина за границю, щоб там завершив науки в славних високих школах. А як вернувся син із заграниці, сказав йому пан Степан:

— Ще пошлю тебе в одну академію, Івасю, на Запоріжжя, на Січ!

Зрадів Івась: — Дякую вам, батечку! Я саме хотів вас про це просити.

І поїхав Івась на Січ. Та не побув там і року, як вибухла війна народу українського під проводом гетьмана Богдана Хмельницького з Польщею. Все Запоріжжя рушило з гетьманом визволяти Україну. Хоч молоденький ще був Іван Мазепа, але визначався не в одній битві. Звернув на нього увагу і сам пан гетьман.

По нещасливій битві під Берестечком велися переговори в Білій Церкві. У домі Мазепів мав кватиру один член польського посольства. Він радив віддати сина на королівський двір. Степан радився у гетьмана, а гетьман Хмельницький на це:

— Пошли його, пане Степане, пошли! Він розумний і там багато навчиться, пізнає світ, досвіду набереться.

І так опинився Іван на королівському дворі Івана Казимира. Та незабаром помер його батько, і молодий Мазепа вернувся в рідну хату. Часи були бурхливі. Йшли зміни за змінами. Ось Іван уже біля гетьмана Дорошенка, близький його довірений. Та трапилась невдача: послав Мазепу гетьман Дорошенко в посольстві до кримського хана. По дорозі переловили його козаки лівобічного гетьмана Самійловича. Сподобав собі Самійлович меткого й освіченого козака та й призначив його канцеляристом генеральної канцелярії.

Гетьман Іван Мазепа

Настав 1687 рік. Івана Мазепу вибрала старшинська рада гетьманом Лівобічної України. Задумався по виборі новий гетьман:

— Важкий уряд я взяв на свої плечі. Московські царі хочуть знищити Україну, її вольності, завести такий лад, як у Московщині, вільне козацтво замінити в царських холопів. Та нема тепер способу виступити проти цього, а нема тому, що нема згоди в народі, тому Україна роздерта на дві частини, і тому Московщина може тут робити,

що їй подобається. Треба мені хитрувати, бути покищо вірним цареві, а тим часом зміцнювати свої сили.

Так і робив. Зміцнював свою державу, влаштовував військо по-новітньому, заводив школи, будував церкви й монастирі. Перед царем виступав як вірний підданий. Ждав нагоди, коли можна буде виступити в обороні вольностей України.

Аж на старість діждався. Молодий шведський король Карло XII почав війну з царем Петром.

— Треба використати нагоду, — подумав старий гетьман. — Гей, коли б то всі українці стали одностайно зі мною! Виступив би я тоді явно й відверто. А так треба підождати, як поведеться шведам.

Старшини раз-у-раз йому дораджували: — Час уже нам з'єднатися зі шведами!

Та старий гетьман свою думу думає, а старшині каже: — Ще, панове старшино, годі!

Аж іде вістка: Карло йде в Україну!

— Це не добре! — думає гетьман. — Все моє військо тепер у Московщині. Заскоро йде Карло!

Та дарма, молодий запальний король не дався переконати. Потребував харчів для війська і паші для коней. Він говорив: — А де ж знайду харчів і паші, як не в багатій Україні?

Мусів гетьман перейти до шведів з невеликим військом. Добре, що хоч Запоріжжя під проводом кошового Костя Гордієнка - Головка стало по стороні гетьмана.

Підписано умову зі шведами: „Україна по обидвох сторонах Дніпра з Військом Запорізьким і всім народом має бути вічними часами вільна від усякого чужого панування".

Та цар Петро рушив із усіма силами на Україну. Зрадою здобув Батурин, гетьманську столицю та й зруйнував її. А потім прийшла черга на Полтаву. То був пам'ятний 1709 рік. Використавши велику кількісну перевагу, переміг Петро знеможені сили Карла й гетьмана Мазепи. Обидва втекли у Туреччину. Не видержав старий гетьман на чужині. Труди й журба звалили його в постіль. Надійшла смерть...

Лежить старий гетьман і думками по Україні блукає: — Україно, мати моя, чи повік уже пропадати тобі в неволі? Чи намарно пішло моє діло?

І бачить він, наче хтось стоїть біля нього. Пізнає — це його покійна ненька Магдалина, дух її. Вона ніжно гладить синове лице й тихо - тихо шепоче:

— Ні, сину! Не намарно! Багато, багато горя доведеться зазнати Україні. Довго, може цілі століття буде вона ще терпіти, та за ці муки не мине кара катів України. І прийде час, що вся Україна послухає твого заклику.

Усміхнувся старий гетьман і спокійно заплющив очі на вічний сон, 3-го вересня 1709 р.

---

[1] куншт — мистецтво.

ЗОЛОТА УКРАЇНСЬКА ОСІНЬ

З баштанів і городів зібрано гарбузи, кавуни й дині. Вони купою лежать на обійсті коло біленької хати. На плоті сушаться помиті глечики. Хозяйка годує курей. Гілки овочевих дерев угинаються під тягарем плодів.

(Фото з альбому М. Борецького „Любіть Україну").

КОЗАЦЬКА ДИТИНА

(Продовження зі стор. 5)

Аж Пилипкова мати нагадала їм про це, закликавши до вечері.

За вікнами раптом схопився вихор, загрюкав дверима, вдерся в хату. Потім закрутився на місці і пігнав світами інших людей лякати.

— Буря буде! — каже замислено дід. — Щоб хоч якого лиха не принесла...

Старий вийшов з хати. У високому небі хмари закривали зорі. За потоком, при воротях, перекликалась сторожа. Клим обійшов хату кругом.

Він почав тихо шептати молитву. Десь на другому кінці села завила собака... довго-протяжно. Їй відповіла друга. Собаче виття було таке тривожне, що старого аж зморозило...

— Лиха ворожба!.. — покрутив дід головою. — Щоб хоч лиха година непрошених гостей не принесла. В такий вітер татарві не важко підсунутись непомітно під вали і вдертися в село, а тоді... Боже, спаси хрищений люд!..

Переклики сторожі біля воріт трохи заспокоїли діда. Він подався в хату. В хаті вже всі спали. Тільки Клим довго не міг заснути. У комині виплакав вітер. Від цього дідові ставало на серці якось так важко, що сон відлетів з старечих очей. Він перекидався довго на лежанці.

Було, здається, вже ген-ген по півночі. Вітер, виплакавшись, притих. Тоді заснув і дід.

(Продовження буде)

---

[1] слобідка — мале село.

[2] бабине літо — так в Україні називають павутиння, що восени літає в повітрі.

Сценарій і текст: *Р. ЗАВАДОВИЧ.* — *Ілюстрації:* *М. ЛЕВИЦЬКИЙ.*

І ЧАСТИНА: ДУБ — СКОРОЗРІСТ

Давним-давно степами-лісами України мандрував Добриня, велетень-багатир.

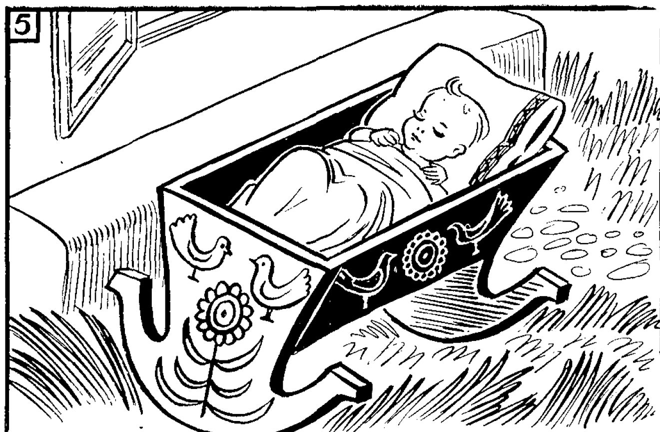
Сів Добриня під Чорним лісом спочивати, застромив свою палицю в землю і так її лишив.

І за три ночі виріс з багатиревої палиці могутній залізний дуб-скорозріст.

Під дубом люди поставили хатинку.

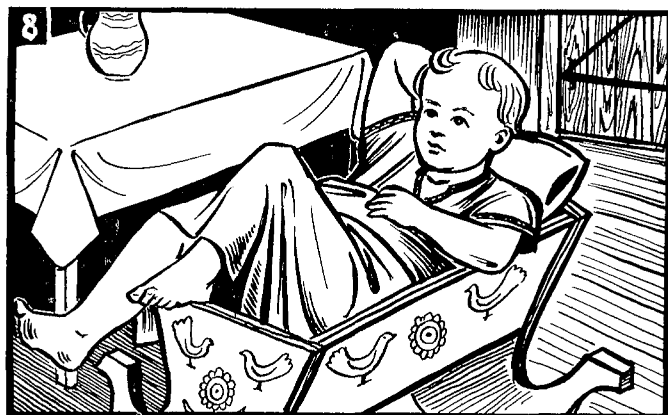
Пташки співають, дуб шумить, а в колисці малесеньке дитятко спить.

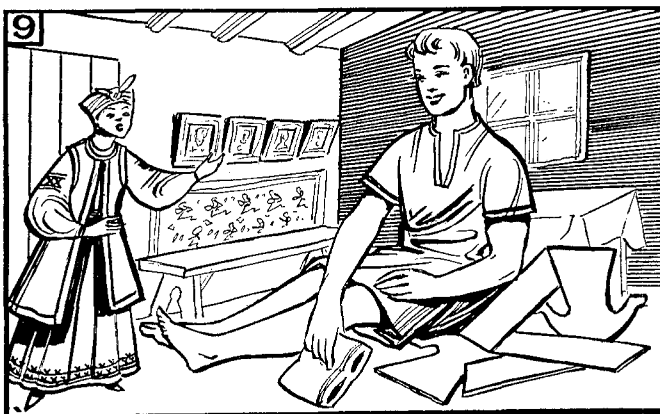
Упала з дуба перша залізна жолудина. Мати підняла та й дала синочкові гратися.

Хлопчик жолудиною грався-грався, а там її узяв та й проковтнув...

І сталося диво: худенький хлопець росте-розростається, першого таки дня в колисці ледве вміщається.

Другого дня вранці дивиться мати — колиска геть розлетілася, а синок на підлозі сидить і головою досягає стелі.

— Що це з тобою, Богутику, робиться? Добре чи погане?

Роман Завадович

КОБЗАРЕВА ГОСТИНА

Сценічна картина з життя Т. Шевченка в 3-ох відслонах*)

ДІЄВІ ОСОБИ:

Тарас Шевченко	2-ий „козак"
Хазяйка	„Отаман козаків"
Маруся, 9 — 10 р.	Перекупка
Степанко, 7 р.	Дівчата
Оришка, наймичка	1-ша дівчина
Хлопці	2-га дівчина
1-ий „козак"	3-тя дівчина
	4-та дівчина

Час і місце дії: серпень 1859 року на передмісті Києва.

Вигляд сцени в усіх відслонах: на задньому пляні просто глядачів фронтон міщанського будинку з ґанком. Ліворуч сад. Праворуч вулиця, відгороджена від подвір'я тином з воротами. У продовженні вулиці вид на Київ.

ПЕРША ВІДСЛОНА

Дівчата, *побравшись за руки — між ними й хазяйчина дочка, Маруся, — та співаючи, виводять на подвір'ї дитячу гру — хоровід. Коли гра кінчається, відзиваються з-за лаштунків голоси матерів:* „Катре! Оксано! Де ви?"

1-ша дівчина. Ми тут, мамо!

2-га дівчина. Ми граємося в Марусі!

Голос матерів. А йдіть мерщій обідати! Борщ вистигне!

1-ша і 2-га дівчина. Добре, мамо!

1-ша дівчина. Ну, то ми вже підемо...

3-тя дівчина. І мені пора додому.

4-та дівчина. І мені також.

Дівчата. Бувай здорова, Марусю!

Маруся. Ідіть здорові! Під вечір стрінемося на вигоні, добре?

Дівчата. Добре, добре! *(Виходять на вулицю і зникають праворуч).*

Маруся. *(загиняє за ними ворота, йде в напрямі до хати і зупиняється на ґанку. Побачила когось на вулиці, приклала долоню до очей і придивляється).*

Шевченко *(іде поволі вулицею, плащ на плечі, валізка в руках).* Яка краса! Недаремне співають, що нема ніде краще, нема ніде лучче, як у нас, на Вкраїні! Та воно, мабуть, не зовсім так... Нема ніде краще — це правда, а лучче там, де панщини немає. А глянеш — рай! І сонце сміється, і небо голубіє, і сади зелені, і гарненькі білені хатини. Здається, люди живуть, ніякого горя не знають. Ех, здається... А все таки я невимовно радий, що міг завітати в мою любу низабутню Україну з далекого Петербурґу. Дякую Тобі, Господи, що Ти вислухав мої гарячі моління в пісковій пустині, що повернув мене з далекого заслання, з лютої неволі бодай на коротку хвилину в мій милий рідний край! *(По хвилині)* Ну, та й хороша ця сторона! Тут гори, там Дніпро. Мабуть, таки тут остановлюся. Аби потрапити до добрих людей, то поживу тут тижнів зо три. *(Побачив хату)* От, хороший та милий двір! Хатина не то панська, не то мужича, біла-біла, наче сметана, та ще й садочком поросла, а надворі розвішані дитячі сороченята, сушаться та й рукавчатами махають, ніби кличуть мене до себе. Хіба зайду та й розпитаю, чи не приймуть мене на кілька днів на кватиру. *(Стукає в ворота).*

Маруся *(з ґанку в двері до хати).* Матусю, якийсь дядько стоїть у нас перед воротами!

Голос хазяйки. Відчини! Я зараз вийду.

Маруся. Я зараз, дядечку! *(Біжить до воріт і з легким поклоном відчиняє. На ґанку з'являється Хазяйка, а за нею на дерев'янім конику, зробленому з головки й кия, Степанко. Степанко біжить до воріт).*

Шевченко. Спасибі тобі, дівчино-зірочко! Це ти в тому дворі живеш? А цей кучерявий козак — певно твій братчик. Ось нате по бублику! *(Дає дітям бублики і гладить по головах).* А скажи, чи хазяйка дома?

Маруся, Хазяйка — то моя мати. Ось вони! *(показує пальцем на ґанок).*

Шевченко *(здоровкається капелюхом).* Дозвольте привітати вас, шановна господине! Добридень вам!

Хазяйка. Дай Бог здоров'я! Будь ласка, заходьте ближче!

Шевченко. Спасибі! Моє діло коротке: прийміть мене на кілька днів на кватиру!

Хазяйка. А хто ви такий?

Шевченко. Як бачите, чоловік собі.

Хазяйка *(всміхається).* Авжеж, авжеж...

Маруся. Мамо, прийміть дядька, вони добрі!

Степанко *(говорить, як усе, спроквола).* Так, так, мамо! Я теж собі вподобав того дядька.

Хазяйка *(ласкаво).* Ну, коли діти вас полюбили, то доведеться прийняти.

Маруся й Степанко *(підстрибують з радости).* Оце добре! Дядько буде в нас!

Шевченко. Спасибі вам! Я дуже радий!

(Продовження на стор. 11)

*) Цю п'єсу починаємо друкувати вже тепер, щоб своєчасно її закінчити і дати дітям змогу підготовити її виставу на Шевченківські роковини в березні. Будемо вміщувати й інші п'єси та сценічні картини.

СИЛА ХРЕСТА

(Середньовічна леґенда)

Діялося це в поганських часах у давній Германії. У верхах Семигір'я над рікою Райном жив страшний змій-сатана. Він дихав огнем і сіркою. Поганські племена віддавали йому ідольську честь і дозволяли пожирати всіх, хто йому попадався. Якось під час походу на сусідів семигірські ґермани спіймали в полон дівчину. Вона звалася Лідія й була християнкою. Вона була така гарна, що два поганські вожді, Отто й Гаґен, почали за неї спорити. Кожний хотів, щоб вона стала його бранкою. Спір був такий завзятий, що обидва противники вхопилися за мечі й кинулися один на одного. Поміж них скочив поганський жрець:

— Сховайте мечі й припиніть спір. Не годиться вам проливати кров за християнську бранку. Краще зробите, як прив'яжете її до дерева над кручею, де живе змій. Хай він пожере її.

Припала вождям до вподоби рада жерця. Їх люди схопили нещасну дівчину й потягли над кручу. Тут прив'язали її до дерева грубими мотузами. Ціле плем'я зійшлося подивитись, як змій буде бенкетувати. Дівчина весь час шептала молитви.

Раптом почувся страшний шум. Змій зачув людину й вийшов із своєї печери. Він сердито став бити хвостом об землю. З його ніздрів бухав огонь, а паща дихала сіркою й клубами диму. Коли змій побачив дівчину, почав кружляти в повітрі довкола неї. Він наближався щораз більше до своєї жертви. Дівчина чула вже його вогненний подих і сірковий сопух. Дівчина не переставала шептати молитви. Вона звільнила з мотузів праву руку й узяла нею залізний хрестик, що висів на її шиї. Вона піднесла хрестик проти лютого змія-сатани. Хрестик засяяв ясним промінням. На його вид змій заревів хрипло й на очах поган упав у Райн і потонув. Коли погани побачили силу хреста, звільнили дівчину й прийняли християнську віру.

Діти! Коли прочитаєте „Веселку", збережіть кожне число в своїй бібліотеці. За рік матимете повний річник. Тоді пришлемо Вам заголовний листок із змістом річника, а Ви оправите всі числа разом у гарну книжку!

КОБЗАРЕВА ГОСТИНА

(Закінчення зі стор. 10)

Х а з я й к а. У мене є вільна кімната — ця від саду. Чи зволите?

Ш е в ч е н к о. З радістю, дядино! Дозвольте вас дядиною звати або тіточкою — добре? Сад — моя радість: спокій, тишина, дерева шепочуть, пташки щебечуть. Тільки . . .

С т е п а н к о. А в нас, дядечку, є така груша, що під нею можна спати.

Х а з я й к а. Цить, Степанку, не перебивай, коли старші говорять! *(До Шевгенка)* Харчуватись у мені теж хочете?

Ш е в ч е н к о. Як ваша ласка, то я з охотою! За кілька днів одержу гроші, то до шага розплачусь. А покищо, прийміть у борг!

Х а з я й к а. Гаразд, гаразд! За гроші я вас і не питаю. Заходьте ближче! Як же вас звати-величати?

Ш е в ч е н к о. Кличте мене дядьком — от і все! З своїми людьми я люблю щиро, по-сімейному. Не погніваєтесь?

Х а з я й к а. А нехай Бог милує! Ну, милости прошу . . . дядьку, погляньте на свою кватиру.

М а р у с я і С т е п а н к о *(забігають з боків, беруть Шевгенка за руки і супроводять його на ґанок)*. Просимо, дядьку! Отут зараз ліворуч!

С т е п а н к о *(по дорозі до ґанку)*. А ви, дядьку, вмієте розказувати казку?

Ш е в ч е н к о. Вмію, синку!

С т е п а н к о. Одну, чи багато?

Ш е в ч е н к о. Ба-га-а-то! *(Зникає з хазяйкою за дверима ґанку)*.

С т е п а н к о *(зупинився)*. Оце добре! Дуже дядька люблю! *(Хватає Марусю за руку і виводить її на середину подвір'я)*. Ти чула? Дядько вміє ба-га-а-то казок.

М а р у с я. Чула. Я дуже-дуже рада!

С т е п а н к о. І я також.

М а р у с я. Зараз побіжу над Дніпро і принесу йому велику в'язанку квітів.

С т е п а н к о. А я . . . а я . . . *(не може придумати)* Ага! Назбираю йому в саду грушок. *(Сідає на свого дерев'яного коня: „Вйо!" — підігнав його прутиком і вибрикуюги поскакав у сад. З-між дерев оглянувся)*. Марусю! Ану, хто скоріш! *(Маруся біжить до воріт)*.

З а с л о н а

(Продовження буде)

ЛАСОЩІ

Знають діти, що в крамниці
Повні ласощів полиці.
Є там дітям для потіхи
Шоколяда і горіхи,
Є цукерки в папірцях,
Інші знов на патичках,
Білі, жовті, мов квасольки,
Або м'ятні парасольки.
Є червоних кілька сортів
До прикрашування тортів,
Є, мов тісто, можна рвати,
Є тверді, щоб довго ссати.
В час жари для прохолоди
Всякі є холодні води,
І морозиво там є —
Все крамниця продає.
Все як слід, усе чудово!
Лиш... ще лікар має слово:
„Любі хлопчики й дівчата!
Треба зуби доглядати:
Хто солодке їсть без міри,
Той в зубах дістане діри.
Від води, що холодить,
Часом шлунок заболить".
Хай стоять собі в крамниці
Повні ласощів полиці.
Хай там будуть для розради
Усілякі шоколяди
І цукерки в папірцях,
Інші знов на патичках,
Білі, жовті, мов квасольки,
Або м'ятні парасольки,
І морозиво, і води
Для смаку і прохолоди.
Тільки знайте в кожний час:
Що над міру — не гаразд!

Іванна Савицька

У Німеччині винайдено новий рід ковзанів з рухомими коліщатами, які можна прикріплювати й відчіпати. Коли коліщата зняті, можна ковзатися по льоду. Коли ж коліщата прикріпити, тоді можна їздити по сухому.

УКРАЇНСЬКА ОСІНЬ

Щедра і ніжно-ласкава
Осінь іде по землі.
Скошені трави-отави,
В вирій летять журавлі.

В полі вже зібрано жито,
Скошена гречка густа —
Тож, до побачення, літо!
Осінь іде золота!

Н. К.

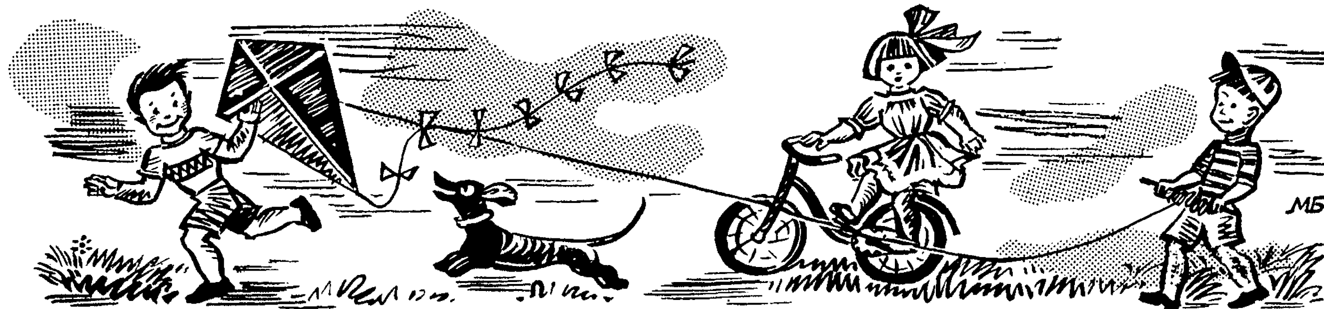
ТАРАСИК БУЛЬБАСИК ІДЕ ДО ШКОЛИ

(Закінчення зі стор. 3)

А ти берися сам до праці-труду!"
І я пішов... Пішов, немов на муку,
Тримався мами з сил усіх за руку,
Тримався і боявся, що то буде,
Як заберуть мене від мами інші люди.
Ось ми уже підходимо до школи —
А там дітей! Гудуть, мов тії бджоли!
Дивлюсь — ніхто не журиться, не плаче,
Одно сміється, друге навіть скаче,
Усі веселі, всміхнені і раді,
І я подумав: „Весело в громаді!"
І маминої я руки пустився,
Бо з пестія я школярем зробився.

Так, бачите, я опинився в школі,
Мої страхи розвіялись поволі,
А як звикати я почав до школи,
Вже не тряслись в страху у мене поли,
І, певно, потім ґудзик той стидався,
Що зі страху від блюзи відірвався,
І серце в мене більше не тремтіло,
Бо і воно також порозумніло.
Та й я у бочку більше не ховався,
А як сусідку стрінув, то — стидався.
До школи все я бігав без припадку,
А там учився розуму й порядку,
Щодень ставав і ліпший і мудріший,
Бо в школі був я учень найпильніший.
Чи то концерт, чи то яка вистава,
Вона мене ніколи не минала,
Я став артист та ще й співак, нівроку,
Тягнув, як треба, низько і високо.
Тож знайте всі, хлоп'ята і дівчатка!
Тепер у мене є одна лиш гадка:
Як рибам річка, мед трудящим бджолам,
Так школярам потрібна завжди школа!

Роман Завадович

Ілюстрація М. Бутовича

Був собі, жив собі невеличкий жучок.

Де він жив — хто його знає. То в лісі літав, то на луках. Де ніч застане, — там і засне. Такому малому хіба багато треба! А який він був — може хочете знати? Ох, важко сказати про це... Як сідав він на гілочці, пташки казали:

— Он зелений жучок, зловімо його!

І пурх-пурх до нього. Та хіба він дурний був, щоб так і дати себе з'їсти. Він — дж-дж — розправив крильця й полетів.

Летить проти сонечка на луки, а квіти й кажуть:

— Що то за гарний золотий жучок летить!

А ввечері, десь у холодку, в затінку він здавався жабкам зовсім чорненьким. Так що ніхто не знав, який він насправді. Та це було йому байдуже — жити було весело, їсти було досхочу. Все він навколо облітав і знав, і з усіма був знайомий. Сонце гріло, пташки співали. Отак би все життя!

Полинуло літо, як на крилах, і наступила осінь. У лісі ледь-ледь шаруділо листя, і ніби хтось тихо ходив попід березами й кленами. І де не пройде — там листя ставало золоте й червоне. Мабуть, то й ходила осінь, тільки так, щоб ніхто її не бачив.

Вже не впізнати було рідного лісу, рідної галявини, рідного ставка. Квіти пов'яли й посохли, травиця пожовкла... Усі були заклопотані, усі готовились до зими. Жучок літав то туди, то сюди і не знав, що йому робити. Пташки збиралися зграйками і співали, але вже не так, як улітку — весело, дзвінко, а так сумно, журно:

Осінь ходить по діброві,
Золотить листки кленові,
Прощавай, наш рідний гай,
Летимо в далекий край!

Опало листя. Жучок полетів до ставка. Товста жаба та п'ятеро жабенят сиділи на лататті.

Жучок присів оддалік на пеньку і спитав чемно:

— А коли ви збираєтесь відлітати?

— Відлітати? Ква-ква! Які дурниці! Хто ж розумний відлітає? Ми ляжемо спати на самому дні, у себе вдома, на м'якому мулі. Правда, дітки?

— Так, так! Ква-ква! — заквакали жаб'ячі діти на знак згоди.

— А що ж мені робити? — перелякано спитав жучок.

— Якщо хочеш, можеш і ти спускатися з нами. — І жаба стрибнула в ставок, а за нею її п'ятеро жабенят.

Сидить жучок і журиться:

З пташками високо,
З жабками глибоко.
Де ж моя хатонька?
Де ж мені спатоньки?

А тут ще вітер подув, і жовте листя попливло з вітром по воді. Холодно, невесело жучкові.

— Полечу, пошукаю й собі хатку, — вирішив він.

Під корінням пенька, серед зелені, він помітив невеличку дірочку.

— Ану, подивлюсь, може, то для мене хатка буде.

Він встромив голівку в дірку і побачив, що це справжня нірочка. Він сміло вліз увесь і раптом зупинився. З тридцятеро змій спали там, переплівшись.

Жучок затремтів і кинувся назад. Невеличка змія коло входу раптом позіхнула і глянула просто на нього. Але не встигла вона і поворухнутися, як жучок дременув так, як тільки могли його нести ніжки.

— І де ти загинуло, мале, дурне? — почув він коло себе. Обернувся і побачив старого жука з рогами.

— Дядечку! Я потрапив до страшних змій. Вони теж сплять, а я їх збудив. Тікаймо, вони з'їдять нас!

— Не лізь, куди не треба! — засміявся старий. Та то веретільниці — великі ящірки. Вони вже на зиму полягали.

— А що ми робитимемо?

— І ми ляжемо.

— І довго спати? — спитав жучок. — Я не люблю довго спати, я більше люблю літати.

— На холоді не політаєш, — засміявся старий. — Поспи до весни, поки пташки повернуться і квіти зацвітуть.

— Гм! — похитав головою жучок. — Що ж, спати, так спати, — промовив і склав крильця. Він втомився за свої мандрівки і охоче заснув на цілу зиму.

А старий жук потихеньку наспівував:

Люлі, люлі, жучку,
Спи, засни!
Поки стане тепло.
До весни!

А потім і сам став кліпати очима й теж заснув. Надобраніч, жучки!

О. Іваненко

ХРЕСТИКІВКА:

На місці хрестиків і крапок вставити букви, які дадуть такі слова:

1 Х .... Ріка на Україні
2 Х .... Країна в Европі
3 Х .... Мудрий цар у старині
4 Х .... Мешканець Півночі
5 Х .... Нарід в Европі
6 Х .... Гуцульське місто
7 Х .... Частина світу

Початкові букви слів, вставлені на місці хрестиків, читані згори вниз, дадуть назву нового щирого друга українських дітей.

ЯКИЙ ЦЕ РІГ?

Це здивує, мабуть, всіх, —
Є такий чудовий Ріг,
Ні з корови, ні з вола,
Ні зі скрині, ні стола,
Ріг той найбагатший є,
Сталь прекрасну він дає.
(На Вкраїні він, це знайте,
В чужині і не шукайте).
Що ж це є той славний Ріг?
Хто б це нам сказати міг?

М. Петрів.

ЯКІ ЦЕ СЛОВА?

Рілля, повіка, лад, небога, фінанси, Яворів, кара, нісенітниця, каталог, молоко.

У кожному з цих слів міститься інше, коротше слово (напр., у слові „повіка" міститься слово „вік"). Початкові букви тих коротких слів складаються на ім'я і прізвище великого українського письменника.

ЯКІ ЦЕ РІКИ?

Знайдіть у цих реченнях назви п'ятьох українських рік:

а) Лемківське місто Сянік.
б) Сьогодні прохолодний день.
в) Івась підніс терновий прутик.
г) Тут при п'ятьох домах є ґаражі.

ЩО ЦЕ?

(Народня загадка)

Прийшов хтось, узяв щось, бігти за ним, та не знати, за ким.

ПИТАННЯ.

Хто в Києві і тепер тримає в руках гетьманську булаву?

„ПОЛІЦІЯНТ"

(Кімнатна гра)

Потрібний кусок паперу, з одного боку червоний, з другого зелений. Його треба прикріпити на патику, приблизно 1 ярд довгому. Одна дитина, обрана поліціянтом, стає з тим патиком збоку і зеленим папером, наче світлом на вулиці, показує, що діти можуть бігати, скакати й робити гамір. По якомусь часі поліціянт змінює світло з зеленого на червоне. Тоді всі учасники гри мусять „завмерти" на місці. Хто не додержить порядку, дістає від поліціянта карний квиток (кусок білого паперу на плечі) і виходить із гри. Той, що зостанеться на кінці, стає поліціянтом і забава йде далі. *І. С.*

ДИВО В АЛЬТАНЦІ

Слухайте, яке то вранці диво сталося в альтанці. Ув альтанці стіл, дві лавці, вколо хміль, квітки-ласкавці, вітрик злегка подуває, до альтанки заглядає. Край дверей сидить Оришка. На столі розкрита книжка. Книжку став Івась читати, та побіг чогось до хати. Тихо книжка спочиває, а Оришка вишиває.

Враз... зашелестіла книжка! Оглядається Оришка — хтось невидний (рідна мати!) став листки перегортати. Хоч була Оришка сміла, з переляку аж присіла та й пустилась утікати від альтанки аж до хати.

Шепче мамі: — Мамо мила! Там... он там... нечиста сила! Хоч альтанка вся пуста є, щось листки перегортає.

Засміялася матуся: — Цить, Орисю, не хвилюйся, хай тремтять страхополохи — ти не бійсь біди ні трохи! А як хочеш правду знати, йди до вітру розпитати.

ХТО ПРИШЛЕ до 15 жовтня добрі розв'язки загадок, візьме участь у льосуванні гарних нагород. Виказ учасників льосування і виграних нагород вмістимо у „Веселці" за листопад.

НАЙКРАЩА ДИТЯЧА СКАРБНИЦЯ

Ви напевне знаєте, яка це скарбниця і не одні маєте її вдома, — у куточку, в шафі, на поличках... А в скарбниці цій які ж чудові та й чародійні скарби!

Так, так, дорогі діти! Ці скарби — це рідні дитячі книжечки! Ви їх маєте напевне багато, — в кожній свідомій культурній українській хаті є гарна й найцінніша скарбниця — бібліотека, а діти мають ще й свою дитячу бібліотеку.

І ви напевне раді мати скарбів-книжок якнайбільше. Отож будемо розказувати в нашому журналику вам і вашим батечкам про всякі добрі й корисні книжки для дітей. Ви просіть батьків, щоб придбали їх для вашої бібліотеки.

Існує таке товариство — Об'єднання Працівників Дитячої Літератури (в скороченні ОПДЛ), яке й дбає про нові й гарні книжки для дітей і молоді. Подаємо сьогодні список книжок, що їх поручає ОПДЛ до ваших дитячих бібліотек.

Для наймолодших діток:

БІМ-БОМ, ДЗЕЛЕНЬ-БОМ, — багатокольорова книжечка з малюнками О. Судомори, ціна 60 центів.

КАЗКА - ВИГАДКА СМІШНА ПРО ВЕДМЕДЯ-ЛАСУНА, написав Роман Завадович, малюнки В. Вербицького — книжечка в двох кольорах, ціна 50 ц.

Для дітей кожного віку:

ПРИВІТ, УКРАЇНО, ТОБІ, — збірник оповідань, казок і віршів з малюнками, ціна 25 ц.

ГАРФА ЛЕҐЛІ, — леґенди про Христа, написала К. Малицька, дереворити Ю. Кульчицького — велика гарна книжка, ціна 1.50 дол., в твердій оправі 2.10 дол.

У ДРУЖНЬОМУ КОЛІ, — збірник оповідань, казок і віршів з малюнками, зібрав Б. Данилович, ціна 40 ц.

ІВАСИК ОРЛИК, — збірник оповідань, казок і віршів з малюнками, зібрала Ївга Шугай, ціна 40 ц.

Для молодших і старших дітей:

СЕСТРИЧКА МЕЛАСЯ, — оповідання Марка Вочка з малюнками Я. Гніздовського, ціна 40 ц., в твердій оправі 60 ц.

ЧАРІВНА ХУСТИНА, — казка Наталі Забіли з малюнками М. Левицького, ціна 50 ц.

СРІБНА ГРИВНА, — історичні оповідання М. Погідного, з малюнками В. Вербицького, ціна 25 ц.

Для молодших і старших дітей та для юнацтва:

МЕЧ І КНИГА, — історичні оповідання В. Барагури з багатьма малюнками П. Андрусева, ціна 1.75 дол., в полотняній оправі 2.30 дол.

БАЙКИ Леоніда Глібова, з багатьма малюнками О. Судомори, ціна 1.50 дол.

ХЛОПЦІ З ЗЕЛЕНОГО БОРУ, — історична казка Р. Роляника з багатьма малюнками М. Михалевича, ціна 50 ц.

Ще до появи першого числа „Веселки" наша редакція отримала такого листа від малого Олеся Марітчака з Дітройту-Гемтремку:

„Перший раз у своєму житті пишу до редакції часопису. Прошу вибачити, якщо напишу не так, як треба.

Недавно мій татко прочитав мені статтю в „Свободі" про те, що у вересні вийде журнал для дітей з гарною назвою „Веселка". Я дуже втішився тією новиною і нетерпляче чекаю на появу журналу. Прошу прислати мені перше число дитячої газети, а я негайно вишлю передплату.

Я по вакаціях піду до третьої кляси української школи в Гемтремку і запишуся до школи українознавства. Я дуже радо читаю дитячі казки та оповідання, а може з часом напишу дещо до дитячої газети. Я є також членом УНСоюзу.

З пошаною

Олесь Марітчак

учень 3-ої кляси української школи
в Гемтремку

Відповідь Редакції:

Дорогий Олесю! Хоч Ти пишеш перший раз до редакції часопису, все ж таки Твій лист дуже гарний. Ми радіємо, що Ти так зацікавився дитячим журналиком і що Тобі сподобалася назва „Веселка". Думаємо, що й сам журнал припаде Тобі до вподоби.

Вітаємо Тебе, як першого нашого читача й передплатника. Сподіваємося, що приєднаєш нам більше читачів і передплатників з-поміж своїх товаришів. Сподіваємося також, що станеш членом „Братства Юних Читачів", яке гуртуватиме читачів нашого журналика. Ближче про це Братство напишемо в другому числі „Веселки".

Це добре, що Ти ходиш до української школи, читаєш казки та оповідання і хочеш записатися на курс українознавства. Всі українські діти повинні так робити.

Ждемо на Твій допис до „Веселки".

Рости здоров на втіху своїм батькам та на славу свого народу! Вітаємо Тебе щиро

Редакція „Веселки"

Усі ці книжки можна замовляти в Об'єднанні Працівників Дитячої Літератури. Замовлення і гроші слати на адресу:

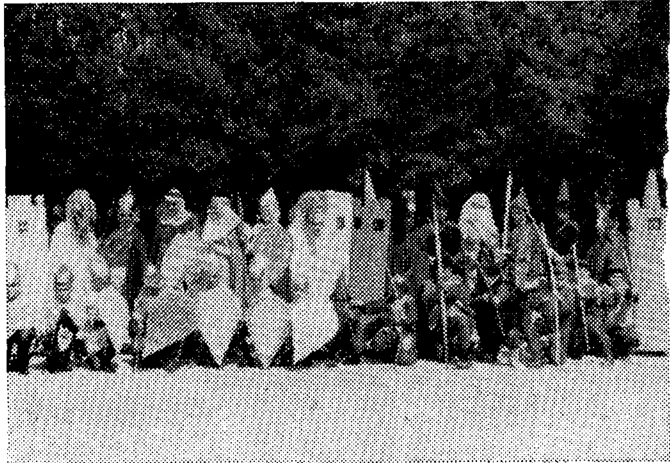
"YEVSHAN-ZILLA", — 286 Lisgar Ave,
Toronto, Ont, Canada.

Замовляти можна також через щоденник „Свобода".

Про інші гарні й корисні книжки — в черговому числі „Веселки".

З дитячого життя

„ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО ШКОЛЯРА" ПРИ ПАРАФІЯЛЬНІЙ ШКОЛІ СВ. МИКОЛАЯ В ШІКАГО, ІЛИНОЙ

ЖИВІ ШАХИ
у виконанні учнів школи св. Миколая в Шікаґо 6-го червня 1954 р. Білі: Українська княжа дружина. Чорні: дружина половецького хана.

Неділя, 6 червня, була радісним днем для нас, учнів нашої парафіяльної школи. Того дня ми поїхали автобусами на город св. Миколая, що міститься в лісі за містом.

Тут відбувся „День Українського Школяра". Він розпочався Службою Божою. Потім був спільний обід при довгих столах під зеленими деревами. По обіді відбулися виступи дітей. Першою точкою була дефіляда перед отцем парохом, священиками, сестрами-вчительками і кількома тисячами людей, що приїхали оглянути наше свято. Кожний гурт дітей був інакше одягнений. Дуже гарно виглядали народні і козацькі одяги, зелені суконки дівчат і школярські однострої дітей з садочка.

По дефіляді різні кляси або групи виконували свою програму. Були ритмічні вправи зі співом або в супроводі оркестри, танці тощо. Діти з садочка показали кілька гарних забав. Ігор Драґанчук з 7-ої кляси виголосив промову, в якій від імени всіх учнів нашої школи обіцяв, що будемо чесні і пильні, будемо добре вчитися, любити свою Церкву і рідну українську мову. Найгарнішою точкою програми були „живі шахи", а ними були хлопці і дівчата, які представляли дружину українського князя і військо половецького хана. На великій шахівниці на площі відбувся бій. Живі фіґури ходили по шахівниці так, як їм наказував голосник, замахувалися мечами, кинджалами або стріляли з луків. Забиті фіґури падали на землю і відходили набік. Гра закінчилася перемогою княжого війська, бо половецький хан дістався в неволю.

Всіма виступами керувала пані Марія Яримович.

Учні 7-ої кляси.

МИХАСЬ УЧИТЬСЯ ГРАМАТИКИ

Раз під час науки української мови учитель запитав хлопця: — Михасю, скажи, як звучить кличний відмінок від слова „курка"

Михась відповів майже без надуми: — Тю-тю-тю!

— Та яке там „тю-тю-тю!" — не погоджується вчитель. — Ти повинен знати, що кличний відмінок від „курка" буде „курко"! Це ж так само, як від „Марійка" кличний відмінок буде „Марійко!"

— Я зразу так і думав! — відповів Михась. — Але мені щось добре не складається. Я про те сам переконався. Коли я кликав „курко, ходи сюди", то вона не прийшла. А коли я сказав „тю-тю-тю", то вона зараз до мене прибігла.

***

Г р и ц ь: Богу дякувати, що я не народився у Франції.

У ч и т е л ь: Чому?

Г р и ц ь: Бо я не вмію ані слова по-французьки.

ВИГАДЛИВИЙ ПЕТРИК

Наш Петрик — завзятий пластовий новак. І всі його знають з його вигадливости, з його веселих жартів. Улітку на пластовому новацькому таборі він показував усякі веселі „штуки". Ось при вечірній веселій ватрі виступає Петрик, показує всім стиснуту долоню і каже:

— Знаєте, я маю і покажу вам усім таку річ, що її ви ніколи не бачили, і я ніколи не бачив, і ніхто ніколи не бачив. І більше її ніхто ніколи не побачить — ні я, ні ви, і ніхто в світі!

Усі новаки та й братчики-виховники даремне вгадували, що то за річ. А Петрик розкрив долоню, взяв з неї горіх, розколов шкаралупу, видобув горішок, усім показав, тоді поклав у рот і — з'їв!

Отак додержав слова, а всі з признанням заплескали в долоні!

„ВЕСЕЛКА", ілюстрований журнал для української дітвори, щомісячний додаток до щоденника „Свобода". Виходить 15-го кожного місяця. Адреса Редакції й Адміністрації: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J. Редаґує Колеґія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Редакція застерігає собі право виправляти матеріяли. Передруки нових творів і репродукції ілюстрацій, вміщених у „Веселці", тільки за попередньою згодою Редакційної Колеґії. Заголовок і заставки роботи мистця Миколи Бутовича.